

NYHEDSBREV NR. 3 - 2006 - ÅRGANG 4

Indhold

140 arrangement på Historiens Dag	s. 2
Museerne skal ud på skolerne	s. 3
Tilskud til særlig formidling	s.4
Museerne på indkøb	s.7
Anja Andersen på udstilling	s. 8

De vigtigste kulturarvsarealer er nu udpeget

1348 pletter på danmarkskortet skjuler så vigtige fortidsminder, at de nu er udpeget til "kulturarvsareal". Dermed bliver Danmark det første land i Europa, der har et så gennemarbejdet og realistisk overblik over, hvor de bedste arkæologiske levn i landet ligger.

I tre år har Kulturarvsstyrelsen og 47 arkæologiske museer undersøgt Danmark for at udpege de vigtigste steder med fortidsminder. Resultatet kan ses på www.dkconline.dk. Her vises de enkelte kulturarvsarealers udstrækning på kort i forskellige målestoksforhold med beskrivelser af, hvad der er fundet.

Pletterne er af meget forskellig størrelse – enkelte er på størrelse med parcelhushaver, andre er på over 10 km². I alt omfatter kulturarvsarealerne 1,9 pct. af Danmarks samlede areal.

Kortlægningen er især en hjælp til planlæggere, bygherrer og råstofudvinderne. De har nu Kulturarvsstyrelsens bud på, hvor i Danmark man vil støde på særligt betydningsfulde fortidsminder, hvis man begynder at grave. Bygherren eller råstofudvinderen er

dermed advaret om, at der her kommer ekstra omkostninger til arkæologiske undersøgelser, før arealet kan anvendes – og det kommer til at koste. Ifølge museumsloven er det den, der foretager et jordarbejde, som skal betale for arkæologiske undersøgelser. Det kan være både kostbart og tidskrævende.

Kun en lille del af de 1348 kulturarvsarealer er fredede, men fortidsminderne i jorden skal undersøges af et museum, hvis de ikke – og det er det bedste – kan bevares i jorden.

Et kulturarvsareal er et område med særligt bevaringsværdige arkæologiske levn. En del af dem er direkte synlige, f.eks. gravhøje og voldsteder. Men størsteparten ligger skjult under jordoverfladen. 70 bykerner fra middelalderen er udpeget som kulturarvsarealer. Under disse i dag moderne byer er der metertykke lag af affald og bygningskonstruktioner.

At registreringen undertiden har været farefuldt arbejde for arkæologerne i marken, vidner denne lille besked til styrelsen om: "Jeg kan ikke besigtige området, for den gale tyr på marken bliver fjernet....!"

KULTURARVSSTYRELSENS
NYHEDSBREV

SLOTSHOLMSGADE 1
1216 KØBENHAVN K
TLF 72 26 51 00

REDAKTION:
KENNETH BO JØRGENSEN
kbj@kuas.dk
TLF 72 26 51 15

140 arrangementer på Historiens Dag 2006

Kom og leg med.....

Sådan lyder indledningerne på mange af de indbydelser, der nu er sendt ud fra arrangører af Historiens Dag 2006. Der er allerede tilmeldt 130 arrangementer til den samlede kalender, som Kulturarvsstyrelsen nu åbner for alle på www.historiensdag.dk.

I år er emnet "Børns leg i historien". Alle kan nu klikke sig ind på hjemmesiden og se, hvordan man har tænkt sig at belyse emnet i ens nærområde. Arrangementerne finder sted: Søndag 30. april.

Når der i år er færre enkelt-arrangementer end sidste år, skyldes det flere forhold. Sidste år tilmeldte hver arrangør tre aktiviteter, fordi der var tale om en skattejagt. Men i år tilmelder man kun ét arrangement. Dertil har Kulturarvsstyrelsen i år valgt at lægge en ramme om Historiens Dag – det vil sige: Børns leg i historien.

Desuden har man med succes fået flere arrangører i de større byer til at gå sammen om at skabe større arrangementer på centrale steder. Der bliver derfor langt mere aktivitet i de større byer end sidste år. Samtidig er det håbet, at disse "fyrtårne" vil virke inspirerende og skabe

interesse for de mange andre arrangementer ude i landet.

Målgruppen for Historiens Dag er børn og deres voksne. De vil kunne få svar på alle mulige spørgsmål om leg og lege:

I dag leger børnene primært i institutionerne og hjemme. Gader og stræder – og sågar legepladserne er ofte børnefri

zoner. Hvor foregik børns leg for 50 år siden, for 100 år siden og for 1000 år siden? Og hvad legede de, da der ikke var noget, der hed Bratz-dukker, computerspil og video? Er der nogle af legene, vi stadig kender – måske i en anden form eller indpakning?

Uanset hvad legene er, så leger børn stadig. Er barnets leg et naturligt eller kulturelt fænomen? Og hvordan har leg indgået i familiestrukturen til forskellige tider og på forskellige steder?

Hvordan er barns leg kommet til udtryk i kunsten? Hvilke billeder ser vi af det legende barn, og i hvilket lys har kunstnere fremstillet det legende barn i forskellige tider og med forskellige udtryk?

Se arrangementskalender med information om arrangementer over hele landet på : www.historiensdag.dk

Åbent hus på Østrupgård

Man kunne lørdag 8. april opleve et af Danmarks største restaureringsprojekter for tiden: En middelalderborg og en kostald. Det skete, da Kulturarvsstyrelsen og ejeren af Østrupgård ved Faaborg på Fyn holdt åbent hus for at vise de seneste faser af restaureringerne frem.

Både arkitekten, håndværkerne, bygher-

ren og styrelsen var til stede og svarede på spørgsmål. Ligesom håndværkerne var i arbejde i løbet af dagen, så folk kunne se, hvordan det foregår.

Der er restaurering i gang flere steder på den gamle herregård, men det største projekt er kostalden, som der var adgang til på åbenthusedagen. Den enorme byg-

ning, der afgrænsede den store gårdsplads blev blæst omkuld under orkanen i 1999. Kulturarvsstyrelsen ydede et ekstraordinært tilskud til genrejsning af kostalden, fordi man efter råd fra Det Særlige Bygningssyn vurderede, at der var tale om et umisteligt bygningsværk.

Bindingsværket og tagkonstruktionen er rejst, og tavlene er ved at blive udmuret.

Justering af loven

Statsanerkendte museer, som bliver lagt sammen, skal ikke straffes økonomisk ved at miste en del af deres hidtidige statstilskud. Det er essensen af et lovforslag, som kulturminister Brian Mikkelsen har fremsat i Folketinget.

Statsanerkendte museer får et årligt statstilskud, der beregnes som en procentdel af museets øvrige tilskud fra kommuner, amt eller fonde. Der er loft over, hvor meget et museum maksimalt kan få i statstilskud. Hvis to museer bliver lagt sammen til ét nyt museum, gælder der de samme regler. Det vil sige, at museerne mister det ene af deres hidtidige statstilskud.

Da kulturministeren ikke vil forhindre sammenlægning af museer, foreslår han en tilføjelse til museumslovens § 15:

"Ved sammenlægning af to eller flere statsanerkendte museer kan maksimum forhøjes, således at beregningsgrundlaget for ydelse af statstilskud udgør et beløb, der svarer til summen af de ikkestatslige tilskud til hvert af de statsanerkendte museer, der indgår i sammenlægningen."

Det betyder, at sammenlagte museer kompenseres for det statstilskud, de ellers ville gå glip af.

Når kommunalreformen træder i kraft den 1. januar 2007, vil en del af de nye kommuner have to eller flere statsanerkendte museer. Nogle steder vil man ønske at lægge museer sammen til større enheder.

Museerne skal ud på skolerne

Det skal være lettere for elever og lærere at bruge museerne i undervisningen. Derfor er Undervisnings- og Kulturministeriet gået sammen om et projekt, der skal skabe øget digital adgang til museers og science centres ressourcer.

Frem til 2008 bliver der afsat mindst 20 mio. kr. til formålet, heraf 15 mio. kr. i en pulje, som bl.a. museerne kan søge til udvikling af digitale undervisningsmaterialer.

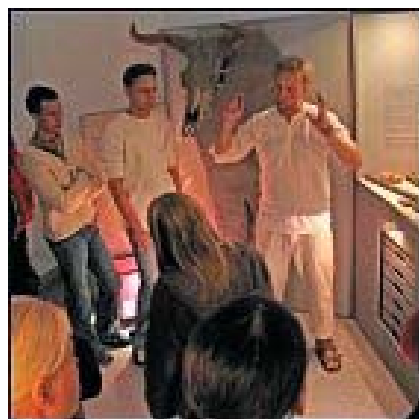
Konference i maj

Den 8. maj holder de to ministerier en konference i Middelfart for at informere museumsformidlere og andre om initiativet og inspirere dem til at udnytte den nye støttemulighed.

Her får deltagerne bl.a. lejlighed til at præsentere hjemmesider, digitale undervisningsmaterialer og andre relevante projekter på en uformel måde. Om eftermiddagen bliver der nemlig en række udstillingsstande og "dialog-øer", hvor man kan gå rundt og kigge, snakke, vise frem, få gode idéer og skabe nye kontakter.

Overblik og nye undervisningsmaterialer Hvis større dele af museernes materialer og samlinger bliver tilgængelige på internettet, kan elever og lærere nemmere inddrage al den viden, der befinder sig her. Det kan være som forberedelse til et "rigtigt" museumsbesøg, men det kan også være, at man i den daglige undervisning vil "besøge" et museum i den anden ende af landet.

Undervisnings- og Kulturministeriets projekt omfatter både grundskolen og

ungdomsuddannelserne og, det er bl.a. planen:

At opbygge en internetportal over museers og andre institutioners digitale ressourcer, således at lærere og elever/studerende får ubesværet adgang til dem samt til øvrige digitale ressourcer omkring kultur- og naturlandskabet

At skabe overblik over eksisterende analoge og digitale undervisnings- og formidlingsmaterialer, herunder skoletjenester

At udvikle nye undervisningsmaterialer til folkeskole og ungdomsuddannelser ud fra museers mv. digitale samlinger samt overføre velegnede analoge undervisningsmaterialer til digitalt format

At nedbringe udviklingsomkostningerne for det enkelte projekt ved at stille et simpelt og nemt tilgængeligt standardværktøj (forfatterværktøj) til rådighed for formidlingen.

3 mio. kr. i tilskud til særlig formidling på museer

Børn og unge og dansk industrikultur sætter igen deres præg på særlige formidlingstiltag fra museerne i nær fremtid. For også ved anden uddeling af regeringens pulje til særlige formidlingsinitiativer er det lykkedes museerne at komme med utraditionelle forslag.

Kulturminister Brian Mikkelsen har besluttet at give støtte til 14 projekter efter indstilling fra Kulturarvsstyrelsen. I alt var der kommet 37 gyldige ansøgninger til i alt 12.035.544 kr., mens der kun var 3.766.000 kr. til rådighed i denne sidste ansøgningsrunde til puljen.

På forhånd havde Kulturministeriet meldt ud, at visse projekter ville få højere prioritet end andre: Projekter, der sigtede på ny formidling af industrisamfundet, kulturlandskabet og formidling til børn og unge. Desuden ville man lægge vægt på, at der var tale om formidling af høj kvalitet i international målestok, og at man inddrog formidling over internettet. Samarbejdsprojekter mellem kultur og erhvervsliv var også højt prioriterede.

Følgende projekter blev tilgodeset i denne sidste ansøgningsrunde:

Københavns Bymuseum
Industrihistorisk formidlingsprojekt i dieselbyen på H.C. Ørstedsværket som led i partnerskab mellem MAN, B&W og museet. Projektet er et enestående eksempel på samarbejde mellem en erhvervsvirksomhed og et museum. Det bidrager til formidling af et væsentligt industriminde og placerer sig centralt i satsningsområdet "Industrisamfundets kulturarv". 600.000 kr.

Thorvaldsens Museum
Database-publikation om Bertel Thorvaldsens breve. Projektet iværksætter formidling af grundforskningen omkring Bertel Thorvaldsen. Projektet er

et led i en større digital, formidlingsmæssig satsning, som museet er i færd med at gennemføre. 182.000 kr.

Greve Museum
Udpegning og formidling af ti kulturarvssteder omkring tre af kommunens 12 skoler til brug for undervisning. Dermed ønsker man i højere grad at inddrage kulturlandskabet og historien i børns hverdag. 50.000 kr.

Sydvestsjællands Museum
Kulturkørekort – Historie til alle Tider. Et projekt, som bygger bro mellem museet og skolen ved at udvikle formidlingsformer og aktiviteter, som kan integreres i undervisningen for at styrke børns historiske interesse og bevidsthed. 77.000 kr.

Vestsjællands Kunstmuseum
"På sporet af 300 års dansk Kunst" er en digital overbygning på museet faste tilbud til skolebørn. Med digital formidling af 50 værker fra museets samling skal projektet ruste både elever og lærere til at inddrage kunst i undervisningen og supplere skolernes besøg på museet. 100.000 kr.

Østsjællands Museum
Etablering af digitalt kort med geologiske lokaliteter til brug for børn og unge og formidlere. Projektet vil fremme formid-

ling af kulturlandskabet og benytter internettet til at rette museets formidling mod børn. 77.000 kr.

Johannes Larsen Museet
Udvikling af netværkssamarbejde om formidling og markedsføring af kunstnerkoloniernes Danmark. Der etableres et samarbejde mellem museer på tværs i landet og "Kunstnerkoloniernes Danmark" formidles i trykt og digital form. Projektet tænkes i sammenhæng med turisme og international markedsføring af de særlige danske kystlandskaber, som knytter sig til emnet. 600.000 kr.

Danmarks Mediemuseum
Etablering af basisudstilling for især børn og unge om de trykte og elektroniske mediers historie 1920-1990. Museet fortsætter med dette initiativ den markante satsning på en del af industrihistorien, som placerer sig centralt i satsningsområdet "Industrisamfundets kulturarv". 500.000 kr.

Naturama
Udvikling af et computeranimeret læringsspil om det danske landskabs udvikling og dyrenes indvandring siden sidste istid. Læringsspillet skal styrke museets hjemmeside som formidlingsplatform til børn og unge. 100.000 kr.

Esbjerg Kunstmuseum
Etablering af børnekorps – Junior Guides. Projektet vil afprøve en utraditionel idé, hvor børn skal være guider til kunstværker på museet. 50.000 kr.

Struer Museum
Udvikling af undervisningsforløb for 3.-4. klassetrin med interaktivt læringsmiljø. Projektet forsøger at integrere mobiltelefoner i et undervisningsforløb i samarbejde med lokale skoler og Amtscenter for Undervisning. Projektet bygger oven på et igangværende digitalt

fortsættes side 5

forsat fra side 4

formidlingsprojekt, hvor borgerne i en længere proces deltager i en art demokratisk historieskrivning. 50.000 kr.

Industrimuseet

Museets "Videnskab" er blevet udviklet som mødested om naturvidenskab for børn og unge, hvor 6000 børn har fået undervisning. Videnskabet skal nu udbygges, kvalitetsudvikles og videreudvikles til formidling til ungdomsudannelser. Videnskabet skal fæstnes som et fast formidlingsprojekt til uddannelsesområdet og et mødested for teknisk orienterede gæster. 500.000 kr.

Hjerl Hedes Frilandsmuseum

Høj- og lavteknologisk formidling i museets nye besøgscenter. Museet videreudvikler og udbygger arbejdet med at levendegøre og formidle menneskets udnyttelse af landskabet. 700.000 kr.

Fur Museum

Formidling af naturhistorisk viden til børn og unge ved opstilling af et svanehalskamera i udstillingen. Kameraet er forbundet med en videoskærm, som dels tænkes anvendt i udstillingen, dels i forbindelse med særlige arrangementer, hvor publikum kan opleve "åben forskning" i museets udstillinger. 40.000 kr.

Skagens Museum

Produktion af pædagogisk nytænkende undervisningsmateriale, som skal medvirke til at levendegøre skagensmalernes liv og kunst for de mange skolebørn, som besøger museet. 100.000 kr.

Nordjyllands Historiske Museum

Opprioritering af formidling til børn som element i Renæssanceåret 2006. Museet ønsker at oprette en Renæssance-sommerskole for 36 børn, der skal arbejde med ridder og væbner, mad og drikke og klud og klæde. 40.000 kr.

Plan for Åmosen på vej

I løbet af de næste måneder skal en arbejdsgruppe under Kulturministeriet og Miljøministeriet lave en plan for, hvordan naturen og fortidsminderne i den vestsjællandske Åmose kan sikres for de kommende generationer. Planen skal være færdig til behandling i Folketinget til sommer.

Enestående natur og kulturarv

Under græstørven i den 36 km² store mose mellem Kalundborg, Holbæk og Sorø gemmer sig en enestående kulturarv i form af bopladser, redskaber og affald fra jægerstenalderen. I de fugtige jordlag er der bevaret oldsager af organisk materiale som træ, ben og hjortetak. Sådanne genstande er meget sjældne og kan give et detaljeret indblik i jæger- og samlerfolkenes levevis. Intet andet sted i Europa kan fremvise en så rig og varieret, 5.000-11.000 år gammel kulturarv.

Åmosen er samtidig et værdifuldt naturområde med sjældne planter og dyr, som Danmark er forpligtet til at beskytte ifølge EU's bestemmelser. Desværre har både naturen og den skjulte kulturarv igennem længere tid været truet af udtørring, efter at området for ca. 40 år siden blev drænet. Derfor har miljøministeren og kulturministeren nu igangsat et projekt, der skal undersøge mulighederne for at hæve vandstanden i området, så naturen kan genoprettes, og fortidsminderne sikres. Det aktuelle projekt omfatter mosens østlige del på ca. 17 km².

Millionpulje afsat til undersøgelser

Kulturarvsstyrelsen deltager i den projektgruppe, der inden sommer skal fremlægge en plan for Folketinget. Midlerne til Åmose-projektet kommer fra en finanslovspulje på i alt 20 mio. kr. til fremme af nye naturprojekter. De fleste af pengene vil gå til tekniske analyser af,

hvordan og hvor meget vandstanden i mosen kan hæves.

Sideløbende er der nedsat en følgegruppe, hvor organisationer med interesse i området er repræsenteret: landbrugsorganisationer, grundejere, miljø- og friluftsforeninger, amtet og kommunerne. I dette forum diskuteres bl.a. kompensation til de berørte jordejere, således at den kommende plan kan indeholde en model herfor.

Målet med naturgenopretningen af Åmosen er dels at sikre natur- og kulturværdier, dels at skabe et rekreativt område, hvor besøgende kan opleve et stort og særpræget naturområde og få ny viden om stenaldermenneskenes tilværelse og om det landskab, dyre- og planteliv, der dengang fandtes her.

Kasernefredning udvides

På Jægersborg Kaserne nord for København vil Kulturarvsstyrelsen nu også sikre arealerne mellem og omkring de fredede bygninger. Forslaget om at udvide den eksisterende fredning omfatter kaserneanlæggets centrale plads med vinkelrette alléer, stenbelæggningerne, to gitterporte i vest og en ny allé mod øst.

Jægersborg Kasernes historie går tilbage til 1730'erne. Anlægget blev oprindelig bygget som jægergård for Christian 6. i tilknytning til Jægersborg Slot.

Byggeriet blev påbegyndt i 1733 med hofbygmester Lauritz de Thura som arkitekt, og var færdigt i 1747. Jægergården skulle huse del heste, hunde og jagtbetjente, som indgik i datidens parforcejagt. Jægergården mistede forholdsvis hurtigt sin betydning i forbindelse med den kongelige jagt. I 1760 afskaffede Frederik 5. den voldsomme parforcejagt, og året efter lod han Jægersborg Slot rive ned. Hundegårdene, som der ikke længere var brug for, blev nedlagt i 1765. I 1797 rykkede husarregimentets eksercerskole ind i den tidligere jægergård. Tomten, hvor slottet havde ligget, blev nu udnyttet til stalde, ridebane og ridehus. Området har været militært lige siden, og i dag har Forsvarets Sundheds-

tjeneste og Sanitetsskole til huse på Jægersborg Kaserne. På slottets plads mod øst ligger nu en stor, moderne bygning.

De Thuras jagtbygninger blev fredet allerede i 1918 og står i dag med gule mure og rødmalede porte, døre, luger og skodder. Hovedparten af dem anvendes til kontorer og beboelse. De mange bygninger på området er bundet sammen af stenbelæggninger. En del af disse er ganske vist af nyere dato, men man regner med, at arealerne har været brolagt helt fra Jægergårdens opførelse.

Med fredningsudvidelsen ønsker Kulturarvsstyrelsen at fastholde den kulturhistoriske helhed, hvor ikke kun selve bygningerne, men også de ubebyggede områder imellem dem er vigtige. Man skal kunne se, at kasernen engang var en kongelig jagtgård med fire store hundegårde.

Forslaget om at udvide fredningen har været behandlet i Det Særlige Bygningssyn og er nu i offentlig høring frem til den 15. juni 2006.

Bro fredes

På den fynske herregård Holckenhavn ved Nyborg vil Kulturarvsstyrelsen fredede den bro, som fører over voldgraven og ind på gårdspladsen. I forvejen er herregårdens hovedbygning og voldsted fredet.

Forslaget om at udvide fredningen, som Det Særlige Bygningssyn tilslutter sig, omfatter selve broen af granitkvadre med brostensbelægning, dens smedejernsrækværk med låger samt to lygtepæle, ligeledes af smedejern.

Præcis hvor gammel broen er, ved man ikke. Men at dømme efter typen stammer den sandsynligvis fra 1700-tallet. Til gengæld ved man, at smedejernsrækværket og lygtepælene er yngre end 1843. Forslaget er nu sendt i offentlig høring frem til 1. maj 2006.

gen. Ejendommen er meget medtaget, og især det "rippede" stuehus fremstår i dag i en sådan ruinøs tilstand, at det ikke i en fredningsmæssig sammenhæng giver mening at sætte det i stand.

Kulturarvsstyrelsen har nu sendt affredningen i høring indtil 10. juni.

Gård affredes

En firelænget gård på Overvej 2 i St. Fjølstervang i Videbæk Kommune er nu indstillet til at få ophævet sin fredning. Gårdanlægget fra 1873 har stuehus, vaskehus og maskinhus samt tre avslænger med kostald, lade og svinestald fra begyndelsen af 1900-tallet. Gården blev fredet i 1995.

Gården har været misligholdt trods utallige sager. Kulturarvsstyrelsen varslede i 2004 et påbud om istandsættelse, man har senere givet direkte påbud, og ejeren er blevet meldt til politiet. Til sidst solgte ejeren gården til nye ejere. De nye ejere har ønsket at sætte gården i stand,

men har ikke været indforstået med Kulturarvsstyrelsens krav. Derfor har de søgt om at få fredningen ophævet.

På nuværende tidspunkt står stuehuset ribbet for gulve og alt inventar og med store huller i taget. Også østlængen har store huller i taget og knækkede spær. I den tidligere svinestald i vestlængen er påbegyndt en istandsættelse, som der ikke er søgt om eller givet tilladelse til.

Det Særlige Bygningssyn finder ikke, at gården længere har de kulturhistoriske eller arkitektoniske værdier, der kan begrunde en opretholdelse af frednin-

Medicinskab, fossiler og video

Kulturarvsstyrelsen har uddelt 1.195.000 kr. fra erhvervessummen, der skal støtte museerne i deres langsigtede planlægning af erhvervelser. Der var ansøgt om i alt 2.090.000 kr. til at erhverve genstande til en samlet værdi af 6.352.114 kr.

Erhvervessummen uddeles to gange om året. Kulturarvsstyrelsen beslutter, hvem der skal have støtte efter indstilling fra de faglige råd. Museerne kan kun søge om støtte til køb af genstande, ikke til at få fuldført opgaver, f.eks. konserveringer. Følgende genstande har fået støtte fra Kulturarvsstyrelsen i denne omgang:

Statens Museum for Kunst

Joachim Koester og Matthew Buckingham: "Sandra of the Tuliphouse or How to live in a Free State". Videoinstallation. (150.000 kr.)

Væsentlig opfølgning på J. Koesters "Pit Music" fra 1997. Videoen tager udgangspunkt i Fristaden Christiania som et kondensat af en række historiske, politiske, militære og sociale fortællinger, som også er fortællingen om Danmark. Dermed bliver det et alternativt bud på en danmarkshistorie. Projektet følger den fiktive person Sandra, der slår sig ned i Fristaden og undersøger sine omgivelser. Værket blev i sin tid lavet specielt til en udstilling på museets x-rum i 2001.

Arken

Damien Hirst: "Untitled aaa". 1992. Skulptur. (200.000 kr.)

Værket er et medicinskab i naturlig størrelse, og bag glaslågerne er medicinprodukter stillet op på hyldeerne. Der er både medicin mod svampeinfektion, lungebetændelse, tuberkulose, mavesår, astma og forstoppelse. Desuden et antidepressivt middel, anafranil. Et tidligt værk af kunstneren, der konfronterer menneskelig skrøbelighed med drømmen om perfektion. Det skal ses som et udsagn om det moderne menneskes fornægtelse af livsvilkår som sygdom og død i en utopisk stræben efter harmoni og det evige liv. Værket udbygger museets Damien

Hirst-erhvervelser.

Storstrøms Kunstmuseum

Christen Købke: "Nakskov Kirke". 1841. Maleri. (100.000 kr.)

Et lille, men indtagende stemningsmaleri, der er en væsentlig tilføjelse til museets hovedgenre, landskabsmaleriet, der belyser landsdelens tidlige tiltrækning på kunstnere. Maleriet er et markant eksempel på historien om de ikke-fastboende, men nationalt betydende kunstnere, der i 1800-tallet rejste hertil fra København for at male dette uopdagede land.

Esbjerg Kunstmuseum

Ann Lislegaard: "Bellona". 2005. Animere videoinstallation. (120.000 kr.)
Væsentligt værk, der præsenterer en langsom, hypnotiserende rundtur gennem tomme rum med vinduer og døre, der bestandigt åbner sig blot for at åbenbare endnu et tomt værelse. En kvindestemme toner frem med uddrag af science fiction-romanen Dhalgren, der handler om den opdagede by Bellona. Værket blev skabt til Den Danske Pavillon på Venedig-biennalen i 2005.

Silkeborg Kunstmuseum

Gordon Fazakerley: "12 tegninger til Sandemoses jantelov". 2004-05. Tegninger. (50.000 kr.)

Værket er beske kommentarer til den aktuelle kulturelle og politiske situation i Danmark. Selv om kunstneren har boet i Danmark i 45 år, har han stadig den udefrakommendes skarpe blik. Værket findes væsentligt som repræsenterende den inspiration, der udgik fra Asger Jorn som en videreførelse af centrale maleriske ideer. Fazakerley hører til den generation af kunstnere, som Asger Jorn samarbejdede med i begyndelsen af 1960'erne.

ARoS Aarhus Kunstmuseum

Paul Gernes: "Schweizerflag". 1976. (250.000 kr.)

Værket fra 1976 består af 79 masonitplader, der er bemalet med kors i forskellige farvekombinationer. Det er skabt

til en udstilling i Schweiz. Værket viser kunstnerens arbejde med den serielle gentagelse af et motiv og den systematiske gennemarbejdning af et par på forhånd opstillede variationsmuligheder. Hensigten var at afpersonalisere kunsten, hvor kunstnerens signatur ikke var i fokus, men erstattet af tilsynekomsten af selve idéen bag værket.

Fur Museum

Samling af fossiler – specielt insekter. (125.000 kr.)

Samlingen er en af de største af sin art og vil omtrent fordoble antallet af Stolleklint-insekter i de offentlige samlinger. Stolleklint er blandt de i Danmark udpegede internationale Geo-sites. Det er ved Stolleklint at den internationalt vedtagne grænse mellem de geologiske tidsperioder paleocæn og eocæn er blotlagt. Samlingen er af stor betydning for udforskningen af insekternes udvikling i den tidlige del af tertiærtiden og er meget sjælden på globalt plan. Det er af stor betydning, at samlingen erhverves intakt. Den består af 1300 fossiler, hvoraf de 1230 er registreret i en database. De udgør fisk, insekter, planter og få ubestemte emner. Insekterne lukker et stort hul i Fur Museums forsøg på at skabe en samling, der repræsenterer den reelle frekvens, hvormed de respektive arter optræder.

Nordjyllands Kunstmuseum

Weie og Høst. Malerier. (200.000 kr.)

Malerierne er en del af en privatsamling af moderne dansk kunst samlet af Anna Lise og Svend Stapelfeldt. Parret testamenterede samlingen, således at salgsummen skulle tilfalde Røde Kors. Fra samlingen gives støtte til erhvervelse af et maleri af Edvard Weie, "Personer i park", og to af Oluf Høst.

Anja Andersen på udstilling

Anja Andersen og hendes Dream Team i Slagelse er en så vigtig epoke af Slagelses historie, at den nu skal dokumenteres for eftertiden.

Kulturarrivsstyrelsen har bevilget 66.000 kr. fra den såkaldte hastesum til Sydvestsjællands Museum, der ønsker at dokumentere håndboldklubben og træner Anja Andersens betydning for Slagelse. Undersøgelsen bliver en af de første, der videnskabeligt kan belyse effekten af branding af kommuner på eliteidræt.

Museet havde planlagt at iværksætte undersøgelsen til næste år, men på grund af de seneste begivenheder på håndboldbanen, ser museet sig nødt til at fremskynde projektet og har derfor søgt om haste-midler. Man frygter, at centrale aktører – herunder træner og vigtige spillere – forsvinder fra Slagelse og dermed bliver indsamling, registrering og dokumentation af klubben vanskeligere. Desuden ønsker museet at gennemføre deltagerobservation af livet i og omkring klubben, og det er vigtigt, at det sker i

klubbens nuværende form.

Formanden for Slagelse Forenede Håndboldklubber (Slagelse FH), Bjarne Stenbæk, og Anja Andersens pressechef, Henrik Madsen, støtter undersøgelsen.

Undersøgelsen tager afsæt i en forskningsaktuel problemstilling, der kan have interesse også uden for regionen og i forhold til andre forskningsinstitutioner. Netop fordi flere kommuner i dag ønsker at profilere sig på eliteidræt. Men på trods af de mange penge, der investeres rundt omkring i landet på eliteidrætsfaciliteter, markedsføringsbidrag m.m., er det sparsomt, hvad der findes af undersøgelser, som kan dokumentere effekten af denne branding

Undersøgelsens resultater vil blive formidlet i en rapport på museets hjemmeside og en særudstilling om håndboldklubbens betydning for Slagelses nyere tids historie.

Affredning stadfæstet

Kulturarrivsstyrelsens beslutning om at ophæve fredningen af dele af Mårup Kirke i Nordjylland er blevet stadfæstet af Kulturministeriet.

Kulturarrivsstyrelsen har ønsket – efter indstilling fra Det Særlige Bygningssyn – at ophæve fredningen af de dele af Mårup Kirke, der er automatisk fredet, fordi de stammer fra før 1536. Det gælder kirkens nordside og det meste af koret.

Da man ved, at Mårup Kirke på grund af kystnedbrydningen en dag må styrte

i havet, ønsker man ikke at opretholde fredningen.

Renæssance på bygningskulturens dag

”Renæssancens Bygninger” bliver temaet, når Kulturarrivsstyrelsen sammen med Bygningskultur Danmark og en række lokale arrangører holder Bygningskulturens Dag i weekenden den 9-10. september.

Bygningskulturens Dag, som altid holdes den anden weekend i september, er den danske udgave af de fælleseuropæiske European Heritage Days. I år er Danmark med for 14. gang.

2006 er Renæssanceår, og idéen er, at Bygningskulturens Dag skal supplere årets mange andre aktiviteter ved at fokusere på huse, haver, håndværk og byplanlægning.

Over hele landet er der eksempler på renæssancebygninger fra 1500- og 1600-tallet: slotte, herregårde og borgerhuse. Blandt de mest markante er Rosenborg Slot og Børsen i København og Jens Bangs Stenhus i Aalborg.

Kulturarrivsstyrelsen har udsendt invitationer til samarbejdspartnere og arrangører. Styrelsen håber, at rigtigt mange vil bidrage med rundvisninger, åbenthus-arrangementer, foredrag, arbejdende værksteder m.m. i og omkring renæssancens – og nyrenæssancens – bygninger.

I begyndelsen af august åbner en arrangementskalender på Bygningskulturens Dags hjemmeside. Her kan man få overblik over, hvilke aktiviteter der foregår på dagen. I lighed med de foregående år producerer Kulturarrivsstyrelsen plakat, postkort og et hæfte om årets tema..